

// 9.2015

Julkinen

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 26.6.2015, OM 5/41/2011

**LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
EDUSKUNNALLE LAIKSI EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOISTA JA
EUROJUSTILTA RIKOSASIAA VARTEN SAATUJEN HENKILÖTIETOJEN
KÄSITTELYSTÄ OIKEUSHALLINNON VIRANOMAISISSA JA SIIHEN
LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta esitysluonnoksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Esityksellä pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin neuvostossa tehty puitepäättös rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (2008/977/YOS, jäljempänä puitepäättös). Puitepäättös tuli voimaan vuonna 2009 ja jäsenvaltioiden tuli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet puitepäättöksen noudattamiseksi vuonna 2010.

Puitepäättös sisältää henkilötietojen lainmukaisuutta koskevat säännökset sen varmistamiseksi, että kaikki EU:n jäsenvaltioiden välillä mahdollisesti vaihdettavat tiedot on käsitelty lainmukaisesti ja tietojen laatuun liittyviä peruseriaatteita noudattaen.

Voimassa oleva kansallinen sääntely vastaa suurelta osin puitepäättöksen sääntelyä. Eräät puitepäättöksen säännökset edellyttävät kuitenkin kansallisia täytäntöönpanotoimia. Esityksessä ehdotettua lakia sovellettaisiin henkilötietojen käsittelyyn, jotka Oikeusrekisterikeskus, Rikosseuraamuslaitos, syyttäjäviranomaiset, yleiset tuomioistuimet, oikeusministeriö ja ulosottoviranomaiset ovat saaneet toiselta EU:n jäsenvaltiolta tai Eurojustilta rikosten tutkimiseksi, selvittämiseksi, syytteeseen saattamiseksi tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöön panemiseksi.

Esityksen kattamat henkilötiedot ovat pääasiassa salassa pidettäviä ja arkaluonteisia rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta koskevia tietoja, jotka viranomaiset ovat saaneet tietoonsa henkilöihin kohdistuneen tutkinnan tuloksena. Esityksessä arvioidaan, että halukkuus tietojen vaihtoon viranomaisten välillä kasvaa, jos viranomaisella on varmuus tietosuojan tasosta toisessa jäsenvaltiossa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että eräitä puitepäättöksen mukaisia velvoitteita sovellettaisiin yleisesti kansalliseen henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietolakia (523/1999) esitetään muutettavaksi tarkastusoikeuden toteuttamisen osalta siten, että rekisterinpitäjällä on velvollisuus kertoa rekisteröidylle oikeudesta saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi, jos rekisterinpitäjä kieltäytyy antamasta tietoja rekisteröidylle.

Valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa edellä tarkasteltujen muutosehdotusten johdosta. Ministeriö toteaa, että puitepäättöksen täytäntöönpanolla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kansallisten tietosuojaviranomaisten toimintaan, koska tietosuojavaltuutetun ja tietosuojalautakunnan toimivalta kattaa jo tällä hetkellä puitepäättöksen sääntelemän alan. Ministeriö toteaa lisäksi, että esityksen taloudellisista vaikutuksista puuttuvat yksilöidyt arviot Rikosseuraamuslaitoksen ylläpitämien rekisterien sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän osalta aiheutuvista kustannuksista. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että esityksen vaikutusarvioita täsmennetään tältä osin esitysluonnoksen jatkovalmistelussa. Ministeriö toteaa, että esityksen mukaisista muutoksista aiheutuvat kustannukset on katettava oikeusministeriön hallinnonalan sisäisin kohdennuksin valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötöyvuosimäärien puitteissa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

Tiedoksi

VM/Julkisen hallinnon ICT-toiminto (Karjalainen, Kerola)
VM/BO(Majanen, Inha, Taskinen)